Schriftelijke vragen ‘Van dezelfde kraam naar een dubbele rekening’

25 november 2026

Vragen:

UtrechtNu! en Stadsbelang Utrecht ontvangen van verschillende marktondernemers op het Vredenburg verontrustende signalen over de marktgelden die zij vanaf 1 januari 2027 moeten gaan betalen. Naast de al vastgestelde tariefverhoging lijkt de gemeente ook een andere manier van meten te hanteren, waardoor sommige ondernemers ineens voor aanzienlijk meer vierkante meters moeten betalen.

Volgens de ondernemers zijn hun standplaatsen ongeveer een half jaar geleden nog door de gemeente ingemeten. Sindsdien zijn er hier en daar kleine aanpassingen aan de opstellingen gedaan, maar van wezenlijke uitbreidingen zou geen sprake zijn. Toch worden nu veel grotere oppervlakten berekend. Zo is bij een ondernemer de oppervlakte volgens de ontvangen signalen van 48 naar 91 m² gegaan. Ook zouden uitgeklapte verkoopkleppen nu worden meegerekend, terwijl bezoekers daar gewoon onderdoor kunnen lopen en deze ruimte openbaar toegankelijk blijft.

De financiële gevolgen kunnen enorm zijn. Een ondernemer met een vaste zaterdagplaats van 48 m² betaalde in 2026 € 408 per maand aan marktgeld. Bij een oppervlakte van 91 m² en het nieuwe tarief voor 2027 wordt dat € 887,25 per maand. Een stijging van € 5.751 per jaar, oftewel ruim 117%. En dat terwijl de ondernemer in de praktijk nog altijd op dezelfde plek staat.

Onder ondernemers bestaat inmiddels grote onzekerheid. Zij vrezen dat zij in januari 2027 ineens met een veel hogere rekening worden geconfronteerd, zonder dat vooraf duidelijk is waarom hun standplaats zoveel groter wordt berekend. UtrechtNu! en SBU vinden dat ondernemers moeten kunnen vertrouwen op een meting die de gemeente zelf nog maar een half jaar geleden heeft uitgevoerd. Zeker nu de marktgelden toch al fors stijgen, moet worden voorkomen dat ondernemers daarbovenop worden geconfronteerd met onverklaarbare extra kosten.

Daarom hebben wij de volgende vragen:

1. Is het college bekend met de zorgen en signalen van marktondernemers op het Vredenburg over de nieuwe oppervlaktemetingen en de mogelijk fors hogere marktgelden die zij vanaf 1 januari 2027 moeten betalen? Herkent het college deze signalen?
2. Klopt het dat de standplaatsen op het Vredenburg ongeveer een half jaar geleden door of namens de gemeente zijn ingemeten? Wat was de aanleiding voor deze metingen en met welk doel zijn deze uitgevoerd?
3. Waarom blijken de metingen van ongeveer een half jaar geleden nu kennelijk niet meer te voldoen? Wat is er in de tussentijd veranderd waardoor de gemeente tot zulke andere oppervlakten komt?
4. Is er sprake van een nieuwe meetmethode, een andere interpretatie van de bestaande regels of zijn de standplaatsen daadwerkelijk groter geworden? Wanneer en door wie is besloten om de huidige werkwijze te hanteren?

5. Kan het college uitleggen hoe relatief kleine verschuivingen of aanpassingen aan een verkoopopstelling kunnen leiden tot zulke grote verschillen in de berekende oppervlakte? Kan het college daarbij specifiek ingaan op het voorbeeld van een standplaats die van 48 naar 91 m² is gegaan?
6. Klopt het dat bij de nieuwe metingen ook uitgeklapte verkoopkleppen en luifels worden meegerekend? Werden deze bij de vorige meting niet meegerekend en waarom is dat nu anders?
7. Waarom rekent de gemeente de grond onder bijvoorbeeld verkoopkleppen mee als standplaatsoppervlakte, wanneer marktbezoekers daar gewoon onderdoor kunnen lopen en de ruimte openbaar toegankelijk blijft? Vindt het college het redelijk om ondernemers te laten betalen voor ruimte die ook als openbare loopruimte wordt gebruikt?
8. Op welke juridische grondslag worden deze extra vierkante meters in rekening gebracht? Hoe verhoudt dit zich tot de Marktverordening Utrecht 2017, waarin een standplaats wordt omschreven als de voor de markthandel aangewezen ruimte, en tot de officiële standplaatstekening?
9. Het Inrichtingsplan markten gemeente Utrecht gaat in beginsel uit van standplaatsen van maximaal 12 bij 4 meter. Hoe verhouden oppervlaktemetingen van bijvoorbeeld 91 of 120 m² zich tot deze bepaling? Is daarbij sprake van meerdere toegewezen standplaatsen of worden ook andere oppervlakten meegerekend?
10. Kan het college inzichtelijk maken welke onderdelen van een verkoopopstelling precies meetellen voor het marktgeld en welke niet? Worden deze uitgangspunten op alle Utrechtse markten op dezelfde wijze toegepast?
11. Hoeveel marktondernemers op het Vredenburg krijgen door de nieuwe metingen te maken met een grotere berekende oppervlakte? Kan het college een geanonimiseerd overzicht geven van de oude en nieuwe oppervlakten, inclusief de procentuele verschillen?
12. Wat betekenen de nieuwe metingen financieel voor de betrokken ondernemers? Kan het college aangeven hoeveel zij gemiddeld en maximaal extra gaan betalen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de hogere tarieven voor 2027 en de gevolgen van de gewijzigde oppervlakteberekening?
13. Heeft het college onderzocht wat deze kostenstijgingen betekenen voor de bedrijfsvoering en het voortbestaan van de betrokken marktondernemingen? Acht het college een stijging van het marktgeld van in sommige gevallen meer dan 100% redelijk en verantwoord?
14. Zijn de marktkooplieden en de Marktcommissie Vredenburg vooraf betrokken bij de nieuwe meetmethode? Zo ja, op welke wijze en wat is er met hun opmerkingen gedaan? Zo nee, waarom niet?
15. Zijn alle betrokken ondernemers inmiddels persoonlijk geïnformeerd over de oppervlakte die de gemeente vanaf 2027 wil hanteren en het bedrag dat zij daarvoor moeten betalen? Zo nee, wanneer gebeurt dit?
16. Begrijpt het college de zorgen van ondernemers dat zij in januari 2027 mogelijk ineens een veel hogere rekening ontvangen, zonder dat zij zich hierop hebben kunnen voorbereiden? Welke maatregelen neemt het college om te voorkomen dat ondernemers hierdoor financieel in de problemen komen?
17. Naast de gewijzigde metingen worden de marktgelden in 2027 verhoogd met 3,6% inflatiecorrectie en 11% voor de collectieve stroomvoorziening. Hoe beoordeelt het college de optelsom van deze verhogingen en de nieuwe oppervlaktemetingen? Heeft het college onderzocht wat de totale lastenontwikkeling is, mede gezien de kosten die ondernemers voorheen al aan de kramenzetter betaalden?
18. Is het college bereid om de oppervlaktemetingen van ongeveer een half jaar geleden als uitgangspunt te blijven hanteren, zolang de betreffende ondernemer zijn standplaats niet wezenlijk heeft uitgebreid? Zo nee, waarom niet?
19. Is het college bereid om, zolang er discussie bestaat over de juistheid van de nieuwe metingen, geen extra marktgeld op basis van de betwiste vierkante meters te innen en de metingen eerst samen met de betrokken ondernemers te controleren? Is het college daarnaast bereid om het meetellen van bijvoorbeeld verkoopkleppen boven publiek toegankelijke ruimte te heroverwegen?

20. Is het college bereid om nog vóór 1 januari 2027 duidelijkheid te geven aan alle betrokken marktondernemers over de oppervlakte en het marktgeld dat zij daadwerkelijk gaan betalen, en daarbij te voorkomen dat ondernemers worden geconfronteerd met onverwachte financiële tegenvallers als gevolg van een nieuwe meetmethode?

Gesteld door:

- David Bosch, UtrechtNu!
- Robert Biever, Stadsbelang Utrecht
- Yvonne Hessel, Utrecht Solidair
- Richard Nijhoff, VVD